

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Zadać OBROKU

O J C Z Y S T Y – D O D A J
D O U L U B I O N Y C H

Chcielibyście, żeby ktoś Wam zadał OBROKU? OBROK to jest dobry dla konia – powiecie – ale nie dla ludzi! Współcześnie OBROK ma rzeczywiście tylko jedno znaczenie, ściśle związane z karmieniem zwierząt: OBROK to ‘pasza dla koni’, przy czym zwykle określa się tym mianem paszę treściwą: owies, śrutę pszeniczną, otręby itp. Dawniej, gdy zamiast koni mechanicznych używano koni pociągowych, a także innych zwierząt (wołów czy osłów), OBROKIEM nazywano wszelką paszę dla zwierząt pociągowych. Ale nazwa OBROK tak naprawdę nie ma nic wspólnego ani z paszą, ani ze zwierzętami. Pierwotnie bowiem OBROK była to po prostu ‘prawnie określona porcja czegoś, a więc określona kwota zapłaty za pracę, określona suma podatku, określona wielkość prowiantu czy porcja paszy dla konia wojskowego’. OBROK bowiem pochodzi od czasownika *ob-rekti, którego kontynuantem był nie używany już dziś czasownik OBRZEC ‘określić słownie’ – OBROK zatem to ‘coś, co zostało orzeczone, określone co do wielkości, składu i przeznaczenia’. Dawniej więc OBROKIEM nazywano utrzymanie, a ściślej – to, co było konieczne do utrzymania się. OBROKIEM był także podatek w gotówce płacony feudałowi. A jeszcze na początku ubiegłego wieku młodopolanie z upodobaniem posługiwali się takimi określeniami, jak OBROK MORALNY, DUCHOWY czy DUCHOWNY – dziś w takim znaczeniu użyjemy już tylko określenia STRAWA DUCHOWA.